

QUADERN DE VIATGE GRÈCIA

**CURS 2018-2019
BATXILLERAT D'HUMANITATS**

I.E.S. JOSEP M.
QUADRADO. CIUTADELLA

1. INFORMACIÓ GENERAL

El nom oficial de l'Estat grec és Ελληνική Δημοκρατία (República Hel·lènica). La seva població està al voltant dels 10 milions d'habitants, dels quals entre 6 i 7 milions viuen a la regió de l'Àtica, la zona d'influència metropolitana de la capital, Atenes.

El territori grec pot dividir-se en tres regions naturals: continental, peninsular i insular. La darrera representa un 25% de la superfície total.

La continental constitueix una zona molt muntanyenca: a la serralada del Pindos hi ha altures que excedeixen els 2.500 metres i al massís de l'Olimp es troba la major altura de Grècia, el mont Olimp (2.917 m).

La regió peninsular del Peloponès, al sud, està unida al continent per l'istme de Corint i acaba a Matapà, el punt més meridional del país.

Al NE hi ha la península Calcídica que es projecta cap al SE, sobre el mar Egeu. La regió insular comprèn les illes Jòniques, les de Tasos, Lemnos, Samotràcia, Eubea, Cíclades, Mítillene, Quíos, Samos, Rodes i les Espòrades. Al S està l'illa de Creta, la més gran de totes.

GRÈCIA SEPTENTRIONAL

GRÈCIA CENTRAL

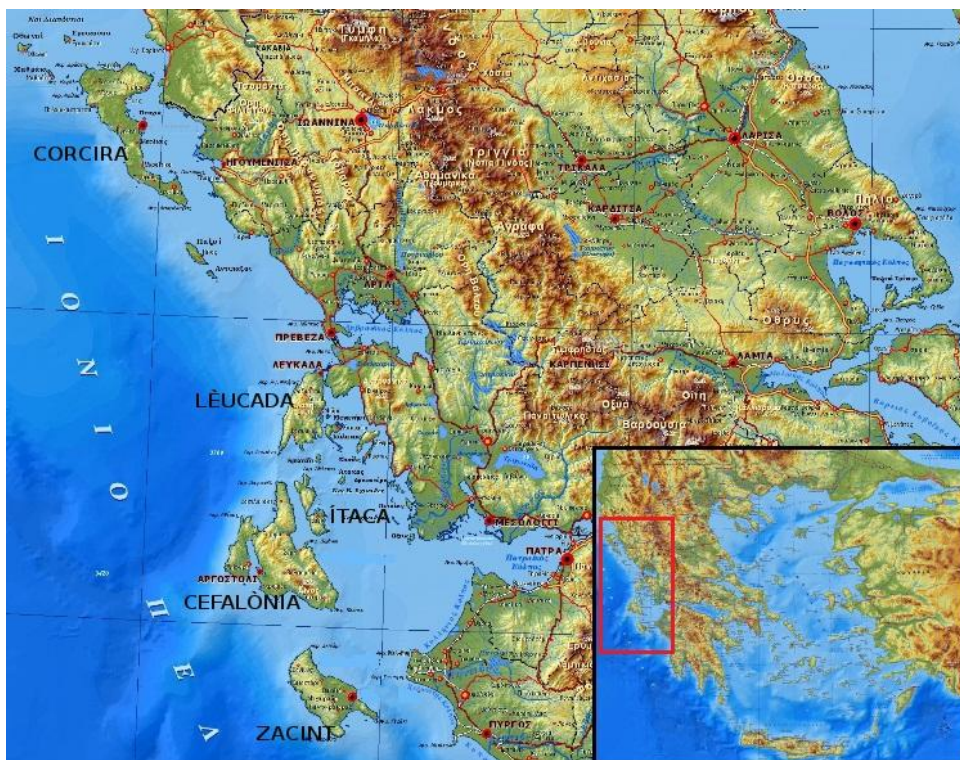
EL PELOPONÈS

LES ILLES DEL MAR EGEU

LES ILLES DEL MAR JÒNIC

A més dels territoris pertanyents a l'actual República Hel·lènica, a l'antiguitat els territoris de cultura grega incloïen les πόλεις d'Àsia Menor.

I les colònies gregues de la Magna Grècia.

I també les colònies del nord d'Àfrica i de la Mediterrània occidental, de tal manera que el món grec antic s'estenia per tota la Mediterrània, repartida entre els ss. VIII i VI aC entre zones d'influència púnica i zones d'influència grega.

L'actual República Hel·lènica està dividida en 13 regions administratives:

1. Àtica
2. Grècia central
3. Macedònia central
4. Creta
5. Macedònia oriental i Tràcia
6. Epir
7. Illes Jòniques
8. Egeu septentrional
9. Peloponès
10. Egeu meridional
11. Tessàlia
12. Grècia occidental
13. Macedònia occidental

Les principals ciutats, a banda d'Atenes, la capital, són Salònica, a Macedònia, amb 950.000 habitants, Patràs, al Peloponès, amb 300.000 habitants, i Larissa, a Tessàlia, i Heràclion, a Creta, totes dues amb 270.000 habitants.

La Constitució grega data de 1975. Estableix la República parlamentària com a forma de govern i fonamenta tots els poders en la sobirania popular.

El president de la República no té poder executiu, és elegit per un període de 5 anys per una majoria de dos terços o en tercera votació per majoria de tres cinquens del Parlament. Si això no fos possible, es dissol el Parlament, es convoquen noves eleccions i el president pot ser elegit per una majoria simple dels diputats de la nova Cambra.

El Parlament, unicameral, està format per 300 diputats, elegits per sufragi universal per a un període de 4 anys. El sistema electoral grec preval al partit (no coalició) més votat amb 50 diputats dels 300 membres del Parlament. Aquesta prima electoral ha afavorit, fins ara, la consecució de majories absolutes al parlament, tot i que no reproduïx amb fidelitat els percentatges reals de vot popular. Els partits han d'obtenir almenys un 3% dels vots per obtenir representació parlamentària.

2. DIARI DE VIATGE

DIJOUS 31 DE GENER DE 2019

Partim de l'aeroport de Menorca a les 21:30. Arribats a Barcelona, ens traslladam a l'[Alberg Centre Esplai](#), al Prat de Llobregat, on compartim habitacions amb lliteres.

DIVENDRES 1 DE FEBRER DE 2019

Partim de l'aeroport de Barcelona a les 12:00, amb hora i mitja de retard sobre l'horari previst. L'espera es va fer feixuga.

Arribam a l'aeroport d'Atenes al voltant de les 17:30, hora local (les 16:30 a Menorca). Ens traslladam en bus a l'[hotel Stanley](#)¹, a Πλάτια Καραϊσκάκη, ben a prop de la Πλατεία Ομόνοιας² i del Museu Arqueològic Nacional. Després de repartir les habitacions sortim al carrer per passejar per la ciutat de Clístenes, el pare de la democràcia, i de Sòcrates, el pare de la filosofia.

Passam per Πλατεία Ομόνοιας², davallam per Οδός Αθηνάς³ fins a Μοναστηράκι⁴, des d'on contemplan per primera vegada la imponent imatge de l'Acropolis⁵.

Giram a la dreta pel carrer Αδριανού⁶, ple de tavernes típiques, i trobam, a la dreta les restes de l'àgora, amb el temple d'Hefest⁷, conegut pels atenesos com Θήσειο, ja que durant un temps es va pensar que es tractava d'un temple dedicat al Teseu, heroi nacional atenès.

Voltam tota l'àgora i l'Acρόpoli pels carrers Απόστολου Πάυλου i Διονίσσιου Αρεοπαγίτου i, girant a l'esquerra, ens endinsam en el barri de Πλάκα⁸, ple de botigues de records i de tavernes, fins arribar a la zona de l'àgora romana⁹, on contemplam l'*Horologium*, un antic rellotge d'aigua, una κλέψυδρα, com es deia en grec antic.

Tornam a Μοναστηράκι, on ens dispersam per anar a sopar, cada u allà on li faci més gana, quedant allà mateix a les 22:30 per tal de tornar tots junts cap a l'hotel.

1. Hotel Stanley

2. Πλατεία Ομόνοιας

3. Οδός Αθηνάς

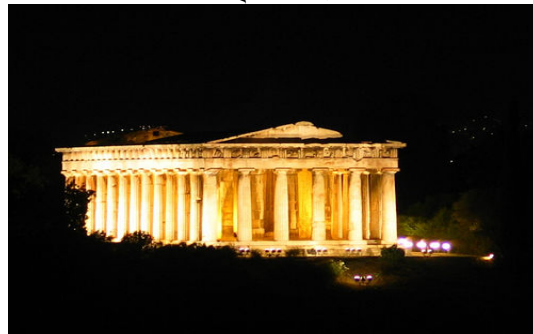
4. Μοναστηράκι

5. Ακρόπολις

6. Οδός Αδριανού

7. Ναός Ηφαίστου

8. Πλάκα

9. Horologium a l'àgora romana

DISSABTE 2 DE FEBRER DE 2019

Berenam de prest per tal d'arribar a l'Acròpoli tot d'una que obrin, al voltant de les 08:30.

L'Acròpoli d'Atenes pot considerar-se la més representativa de les acrópolis gregues. Acròpoli significa, literalment, «la part alta de la ciutat» (τὸ ἄκρον τῆς πόλεως) i pràcticament totes les ciutats gregues en tenien una, amb una doble funció: defensiva i com a seu dels principals llocs de culte. Es tractava, per tant, d'un recinte sagrat, on no hi vivia ningú, tret dels sacerdots encarregats dels cultes i del manteniment dels temples. L'Acròpolis d'Atenes està situada sobre un cim que s'alça 156 metres sobre el nivell de mar. També és coneguda com Cecròpia en honor del llegendari home-serp, Cècrops, el primer rei d'Atenes.

Enguany hem accedit a l'Acròpoli per l'entrada occidental, i no per l'oriental, com havíem fet altres anys, de manera que no tenim l'opció de veure de prop el teatre de Dionís, que veurem des de dalt l'Acròpoli. Allà van estrenar les seves obres Sòfocles, Aristòfanes i Èsquil. Fou construït durant el segle IV aC, amb una capacitat per a 17.000 espectadors.

Els actors estaven col·locats damunt una plataforma, el προσκήνιον, darrera del qual hi havia una part interior, l'σκηνή, on es canviaven d'indumentària, i els espectadors se situaven al pendent del turó, lloc on s'acostumava a construir els teatres. El cor evolucionava a l'ὄρχηστρα, de planta circular als teatres grecs. El teatre que es conserva als peus de l'Acròpoli és de planta romana, amb ὄρχηστρα semicircular.

Abans d'arribar a l'entrada, al vessant sud de l'Acròpoli, ens trobam les restes de l'odèon d'Herodes Àtic, que trobarem a continuació, un edifici per a audicions musicals construït l'any 161 gràcies a la gran fortuna del cònsol romà d'origen grec Herodes Àtic, que el va fer construir en memòria de la seva dona, Ànnia Regil·la, morta l'any anterior.

La seva planta és com la d'un teatre romà, però amb la diferència que l'odèon estava cobert amb un sostre de fusta; tenia una capacitat a les seves graderies per a 5.000 espectadors i un escenari amb 35 metres de longitud. Avui és la seu principal del Festival d'Atenes, que es celebra cada any.

Després de pujar pel traçat de l'antiga ἱερὰ ὁδός (la via sacra per on accedien les processons), accedim a l'Acròpoli per una gran porta, els Προπύλαια, construïts entre el 437 aC i el 432 aC, obra de l'arquitecte Mnèsicles.

Abans d'entrar al recinte sagrat de l'Acròpoli, el primer que trobam a la dreta és el temple d'Ἀθηνᾶ Νίκη, també conegut com temple de Νίκη Ἄπτερος, la Victòria sense ales, ja que els atenesos pretenien que la deessa de la victòria mai pogués fugir de la ciutat.

En entrar al recinte sagrat de l'Acròpoli, des del lloc on antigament es trobava la gran estàtua de bronze d'Ἀθηνᾶ Πρῶμαχος, realitzada per Fídias, el primer que trobam, girant la mirada cap a la dreta, és el Παρθενών, el temple d'Ἀθηνᾶ Παρθένος, a qui el poble d'Atenes considerava la seva protectora.

Va ser construït al segle V aC per ordre de Pèricles i és el monument més antic dels ubicats a l'Acròpoli. Els seus arquitectes van ser Ictí i Cal·lícrates. Fídias es va encarregar dels relleus de les mètopes, que representaven la guerra contra les amazones a la façana occidental, la caiguda de Troia a la septentrional, la gegantomàquia a la façana meridional i el combat entre centaures i làpites a l'oriental. També es va encarregar del baix relleu del fris interior, que representava la processó de les Μεγάλα Παναθήναια, les grans festes en honor a la deessa Atena que se celebraven cada quatre anys. També Fídias va ser l'encarregat dels dos conjunts escultòrics dels timpans de les façanes occidental i oriental. Al frontó occidental, el primer que veia qui entrava pels Propileus, es representava la disputa entre Atena i Posidó pel patrocini de la ciutat. Al frontó oriental es representava el naixement d'Atena.

Proposta de reconstrucció del frontó occidental del Partenó, que es troba al Nou Museu de l'Acròpoli.

El Partenó va substituir a un temple més antic d'Atena, que els historiadors anomenen el Pre-Partenó o Ἐκατόμπεδον, que va ser destruït en la invasió persa de l'any 480 aC. Va ser utilitzat com tresor, i durant un temps va servir com el tresor de la Lliga de Delos, que més tard es va convertir en la Confederació d'Atenes. Al segle VI dC, el Partenó es va convertir en una església cristiana dedicada a la Mare de Déu. Va ser en aquesta època quan van ser destruïts els conjunts escultòrics dels frontons, perquè representaven divinitats paganes. Després de la conquesta turc-otomana, es va convertir en una mesquita a començaments de la dècada de 1460, i tenia un minaret. Posteriorment va ser emprat com a polvorí.

El 26 de setembre de 1687 el dipòsit de municions turc-otomanes a l'interior de l'edifici va esclatar a causa d'un bombardeig dels venecians. L'explosió resultant va danyar severament el Partenó i les seves escultures. El 1806, Thomas Bruce, comte d'Elgin i ambaixador de l'Imperi Britànic a l'Imperi Otomà, va endur-se algunes de les escultures supervivents. Aquestes escultures, conegudes com els marbres del Partenó, es van vendre al British Museum a Londres, on estan exposades actualment. El govern grec ha demanat la devolució de les escultures a Grècia, fins ara sense èxit.

A l'esquerra del Παρθενών, a la part septentrional de l'Acròpoli, trobam l'Ερécθειον, amb la seva cèlebre στόα o tribuna de les Cariàtides. Construït en honor als déus Αθηνά Πολιάς i Ποσειδών, així com a Erecteu, rei mític de la ciutat. És atribuït a l'arquitecte Filocles i es va construir entre 421 aC i 406 aC. En aquest lloc, hauria tingut lloc la disputa entre Atena i Posidó: s'hi custodiaven les empremtes del trident del déu sobre una roca, un pou d'aigua salada d'on hauria sortit el cavall, regalat pel déu a la ciutat, i l'olivera, donada per la deessa Atena. Aquí, el rei Cècrops, mig home mig serp, hauria consagrat el Παλλάδιον, l'estàtua de la deessa caiguda miraculosament del cel. El santuari albergava, a més, les tombes de Cècrops i d'Erecteu i el Πανδροσειόν, un lloc de culte dedicat a Pàndrosos, la filla de Cècrops estimada pel déu Hermes.

Després de romandre una hora i escaig dalt l'Acròpoli, sortim del recinte per la porta Beulé, construïda al s. III dC, que rep el seu nom de l'arqueòleg francès Charles Ernest Beulé, que la va descobrir l'any 1852.

A la sortida del recinte arqueològic ens dirigim a l'Άρεος πάγος, un turó de roca calcària damunt el qual estava la seu del tribunal més antic de la πόλις, l'Areòpag. Aprofitam per fer una aturada dalt el turó i recuperar forces berenant.

En haver descansat una estona, accedim a l'antiga àgora del atenesos, on visitam la reconstrucció de l'στόα d'Àtal, construïda per Àtal II Filadelfos, durant el seu regnat a Pèrgam (159-138 aC). Era un regal a la polis d'Atenes, en agraïment a l'educació que havia rebut en ella abans de ser rei. Va ser destruïda pels hèruls, l'any 267, i les seves restes es van incorporar a la nova muralla de la ciutat, d'època romana. Això va preservar l'extrem nord de l'edifici fins al nivell del sostre. L'estoa va ser reconstruïda de 1953 a 1956 per l'Escola Americana d'Estudis Clàssics d'Atenes.

Entram al petit museu de l'στόα, on trobam un bon grapat dels ὄστρακα que van condemnar Temístocles a l'ostracisme, així com diferents mostres de ceràmica de diferents èpoques, un parell d'aixovars funeraris (amb esquelets inclosos), restes d'armes i un κληροτήριον, la màquina emprada per a l'elecció de jutges als tribunals populars.

En sortir del museu ens atracam al temple d'Hefest, La construcció del temple començà el 449 aC, però no el van acabar fins al 415 aC.

Després del canvi de guàrdia ens dirigim a Μοναστιράκι, on cada u tira cap allà on vol a dinar. Són aproximadament les 13:30, de manera que quedam allà mateix a les 15:30 per tal de dirigir-nos al Nou Museu de l'Acropolis.

Açò sí que és un σουβλάκι com els déus olímpics manen!! Val a dir que només els majors d'edat beuen cervesa, que als restaurants demanen el DNI!!

En arribar a Σύνταγμα, tenim l'oportunitat d'assistir a uns dels espectacles per a turistes més concorreguts d'Atenes: el canvi de guàrdia a les portes del Parlament.

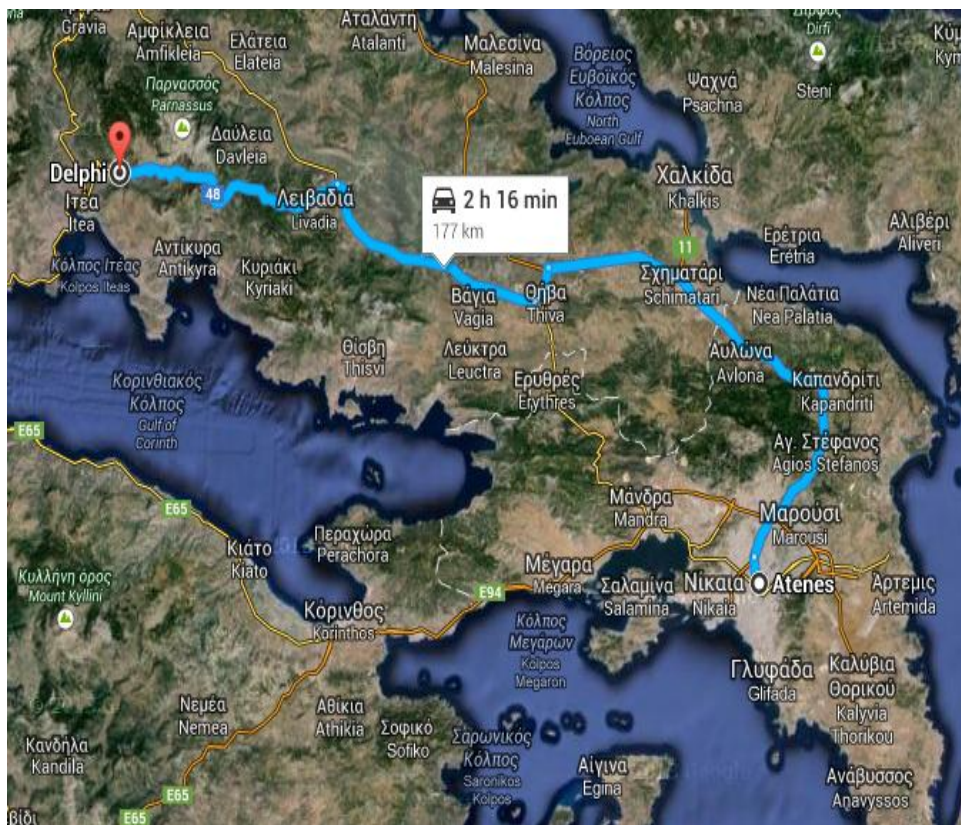

La darrera visita del dia és al Nou Museu de l'Acropolis, on podem contemplar una magnífica mostra de les troballes realitzades durant els treballs arqueològics a l'Acropolis: ceràmiques, escultures, relleus, elements arquitectònics diversos. Entre les peces del museu podem destacar el famós Μοσχόφορος, el relleu conegut com Atena pensativa i les joies de la corona, les Cariàtides.

DIUMENGE 3 DE FEBRER DE 2019

VISITA AL SANTUARI D'APOL·LO A DELFOS

De bon matí, a les 7:00, partim cap a Delfos. Ens esperen dues horetes de bus, que aprofitam per xubecar.

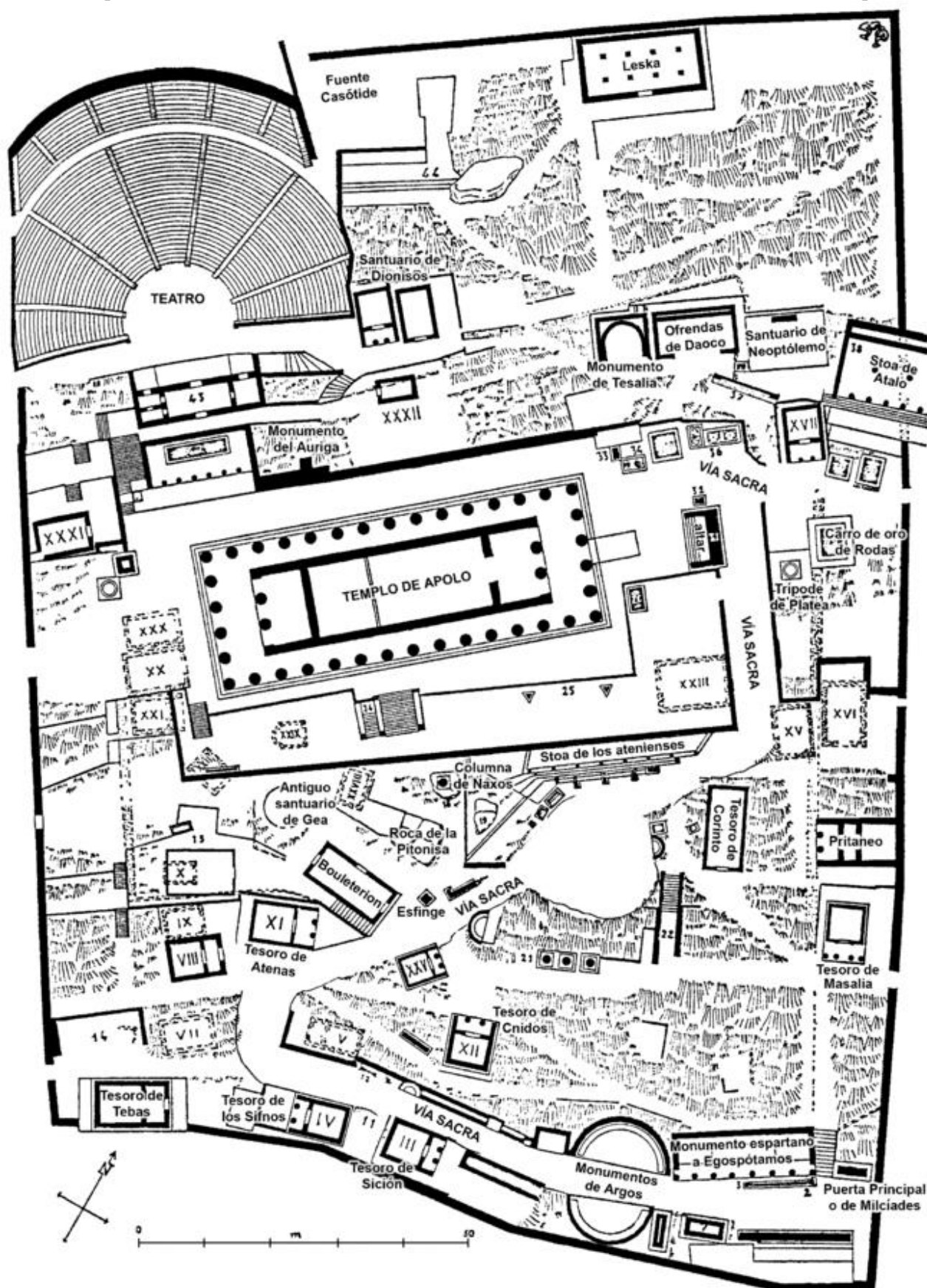
Aproximadament a les 10:00, després de la pertinent explicació per part d'un dels professors sobre la història i el significat del santuari per als grecs, finalment hi arribam i, un cop tretes les entrades, ens dirigim a la part baixa del jaciment arqueològic, en direcció al santuari d'Ἀθηνᾶ Πρόναος. De camí en aturam a la font Κασταλία, on aprofitam per fer un glop l'aigua sagrada d'Αpol·lo, provinent dels cims nevats del Parnàs, residència de les Muses.

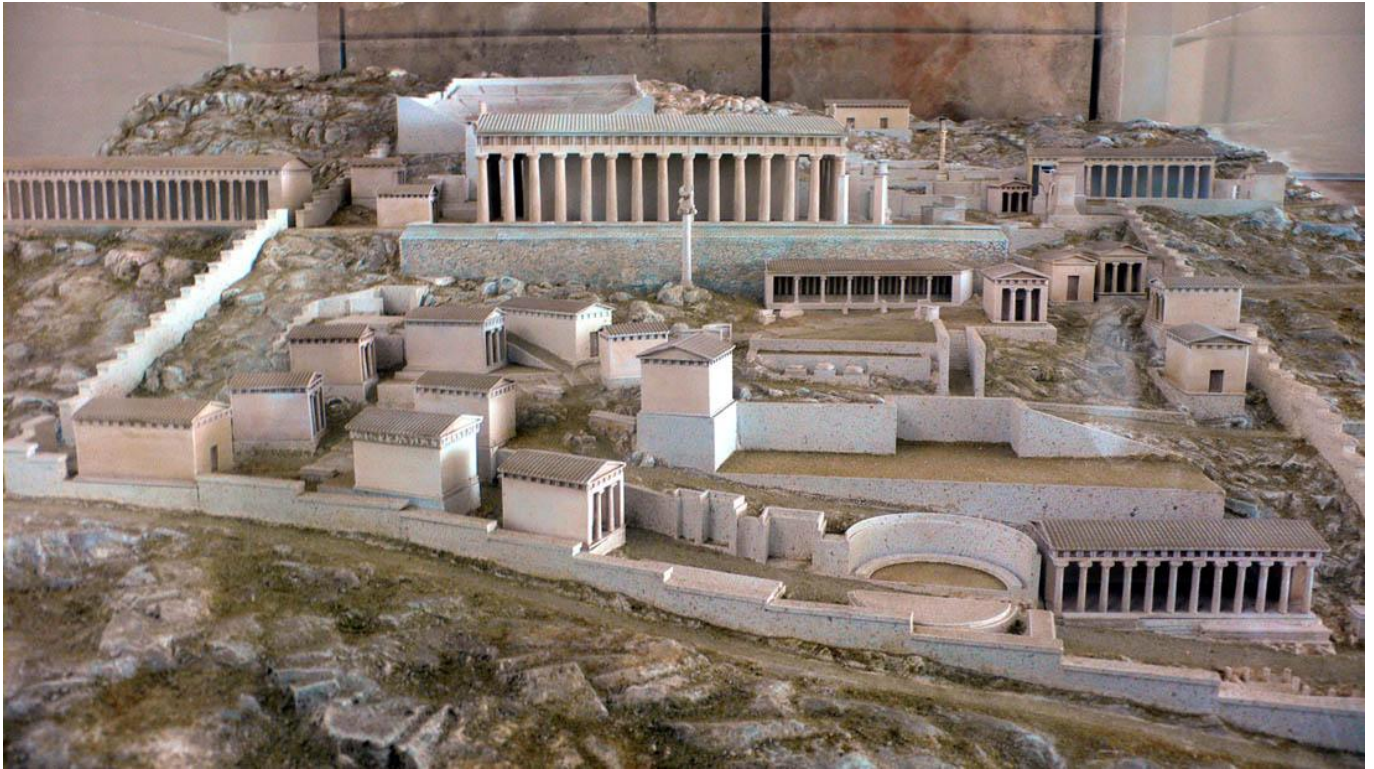
Després d'uns deu minuts de caminada, arribam a les restes del santuari d'Atena, on trobam els fonaments de dos temples i les restes reconstruïdes del θόλος. Aquesta construcció circular data d'entre el 380 aC i el 360 aC. Tenia 20 columnes dòriques disposades en un cercle de 14.76 metres de diàmetre exterior, amb 10 columnes corínties al seu interior. Actualment només conserva tres columnes dòriques i dues mètopes restaurades.

Tornam per amunt, deixant a la dreta les restes del γυμνάσιον on entrenaven els atletes que havien de participar en els Jocs Pítics, els més importants de l'antiguitat després dels Jocs Olímpics.

Finalment, després de deixar a la dreta la font Καστώδεια, arribam a l'entrada del santuari d'Apol·lo.

Després de contemplar les restes de l'στοά, construïda pels espartans en memòria de la victòria contra els atenesos a la batalla d'Αιγός ποταμοί, la batalla definitiva de les guerres del Peloponès, que va suposar la destrucció de la flota atenesa, enfilam la Via Sacra, on trobam, a banda i banda, les restes dels tresors de les πόλεις gregues, on els ciutadans particulars i les ambaixades oficials dipositaven les ofrenes al déu, per tal de mostrar als visitants el poder de cada ciutat.

Girant a la dreta trobam, al costat d'una reproducció de l'ὄμφαλος, la pedra que representava el centre del món per als grecs, l'edifici del tresor dels atenesos, l'únic conservat quasibé íntegre.

Continuant Via Sacra per amunt, contemplem a l'esquerra el mur poligonal que serveix de basament del temple d'Apol·lo. En acabar de pujar la costa, arribam al temple, del qual només resten quatre columnes, els fonaments i l'entrada a l'ἄδυτον, on la Pítia transmetia les paraules del déu Apol·lo als grecs que venien a consultar l'oracle.

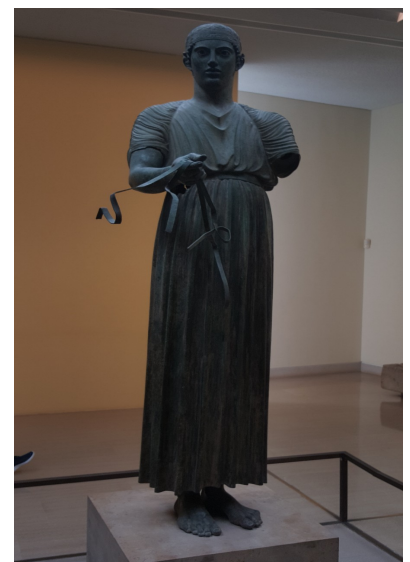
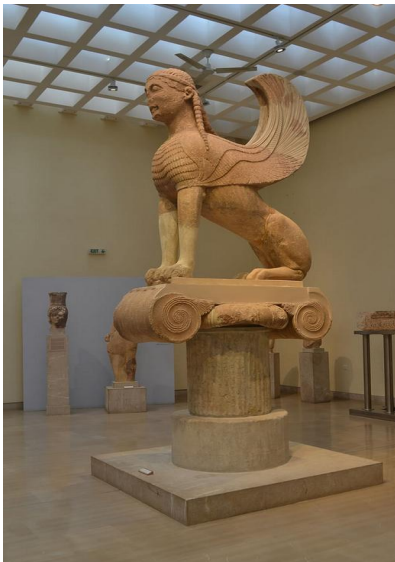
Un poc més amunt es troba el teatre on se celebraven els certàmens durant els Jocs Pítics.

Enguany, degut al perill de desprendiments, no hem pogut pujar a l'estadi, on tenien lloc les competicions esportives (la foto és del viatge de fa dos anys).

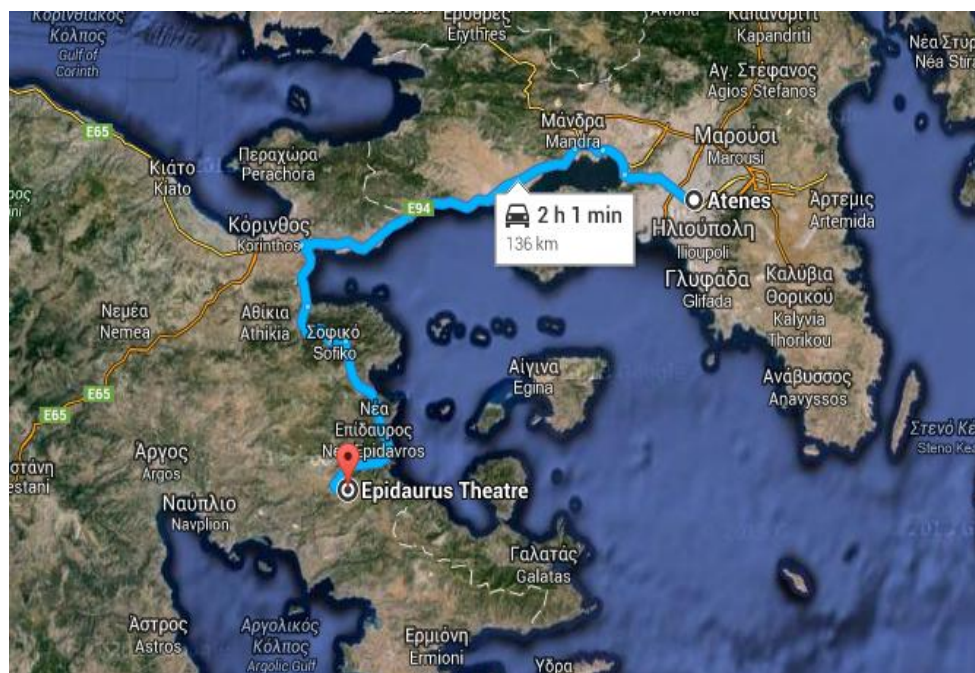

Tornam cap avall, en direcció al petit museu del santuari, on trobam unes quantes peces ben interessants, com ara l'esfinx donada al santuari pels habitants de l'illa de Naxos l'any 565 aC. També destaquen els κούροι que representen els bessons Cleobis i Bitó, donació de la πόλις d'Argos al voltant de l'any 600 aC. Però la peça icònica del museu és el conegut auriga de Delfos, resta d'un conjunt escultòric de bronze donat al santuari per commemorar la victòria del tirà Polizel de Siracusa i el seu carro en els Jocs Pítics de l'any 470 aC.

DILLUNS 4 DE FEBRER DE 2019

VISITA AL SANTUARI D'EPIDAURE

Partim d'Atenes a les 6:30 del matí camí dels santuari d'Àσκληπιός a Epidaure.

Després d'aproximadament una hora de camí, aturam uns minuts a veure el canal de Corint, excavat entre 1881 i 1893 per tal permetre la navegació entre el Golf Sarònic, al mar Egeu, i el Golf de Corint, al mar Jònic.

Una horeta més de bus, entre marines de pins i camps d'oliveres, amb unes magnífiques vistes del Golf Sarònic a la nostra dreta, i, després de l'explicació per part d'un dels professors sobre la història i el funcionament del santuari, arribam a Epidaure.

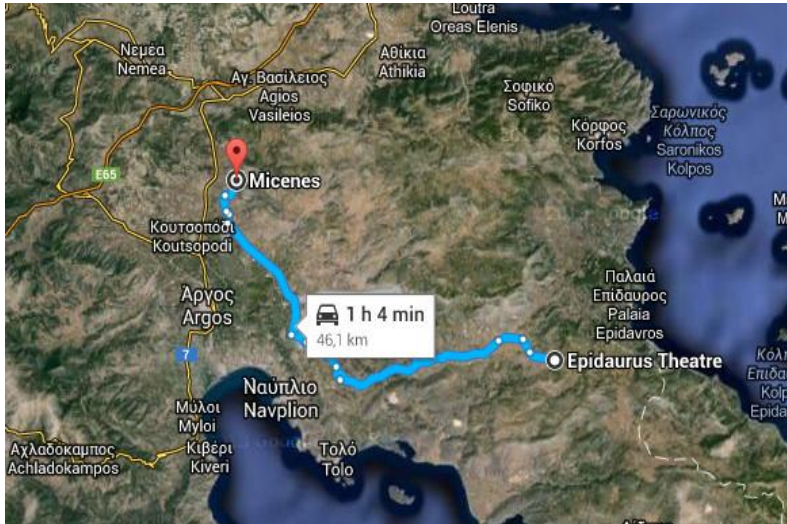
Un cop arribats al santuari d'Asclepi, a Epidaure, visitam el seu teatre, on tenien lloc les representacions en honor al déu de la medicina durant les Ασκληπιεία, les festes en honor al déu de la salut i la medicina.

El teatre va ser construït cap al 330 aC sota la direcció de l'arquitecte i escultor Policlet el Jove. Durant els saquejos del santuari per part dels hèruls i els gots, dels anys 270 i 395 respectivament, el teatre es va salvar degut al seu abandonament, ja que estava totalment cobert per la marina, de manera que es va conservar quasibé intacte fins que va ser redescobert a començaments del s. XIX. Podia acollir al voltant de 15.000 espectadors.

És en aquest lloc emblemàtic on va ser proclamada la independència de Grècia l'any 1822.

VISITA A LA CIUTADELLA DE MICENES

D'Epidaure ens dirigim cap a Micenes, la ciutadella del mític rei dels aqueus, Agamènnon. Després d'una hora de bus travessant la plana de l'Argòlide, arribam davant les imponents muralles ciclòpies de Micenes, rica en or. A causa de la grandària dels grans blocs de pedra irregulars i sense desbaster que utilitza, la llegenda atribueix als ciclops la construcció de les muralles, i d'aquí la denominació de ciclòpies

Entrem a la ciutadella per la porta de les lleones, construïda al s. XIII aC. Rep aquest nom del relleu monumental situat a la part superior de la llinda de la porta, una representació de dues lleones enfrontades, símbol del poder de la ciutat.

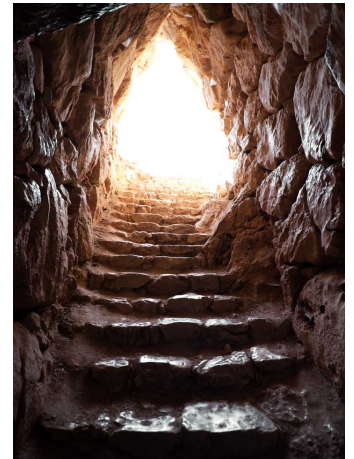

A l'interior de la ciutadella podem contemplar el cercle de tombes A, on va ser trobat el conegut tresor d'Agamèmnon, la peça més famosa del qual és la màscara funerària que Schliemann va atribuir al cabdill dels aqueus a la guerra de Troia.

Després de pujar a la part alta, on es poden veure els fonaments del μέγαρον, la sala reial del palau, i les restes d'edificacions dedicades a tallers i magatzems, arribam a la porta nordoccidental, davant la qual es troba la cisterna que abastia d'aigua la ciutat, que recollia l'aigua de la fons Perseida, situada a 300 metres fora de les muralles.

Després de visitar la ciutadella, visitam els dos θόλοι funeraris monumentals, construïts el s. XIII aC, mitjançant la tècnica de la falsa cúpula. El primer d'ells, situat fora de les muralles de la ciutadella de Micenes, sortint per la Porta dels Lleons tot just a l'esquerra, és conegut com la tomba de Clitemnestra, i és de dimensions més reduïdes que el conegut com Tresor d'Atreu, que veiem a la foto, situat més enfora, al qual hem d'anar en bus.

Un cop acabada la visita al recinte arqueològic de Micenes ens dirigim a la ciutat de Ναύπλιο, a mitja hora de camí, on dinam. I un cop dinats, Αθήναζε.

En arribar a Atenes, després d'una estona de descans a l'hotel, ens dirigim tots junts al barri d'Εξάρχεια, on celebrem el sopar de comiat del viatge al restaurant Ροζαλία. Alla gaudim d'un assortit de μέζε, les típiques tapes gregues per compartir

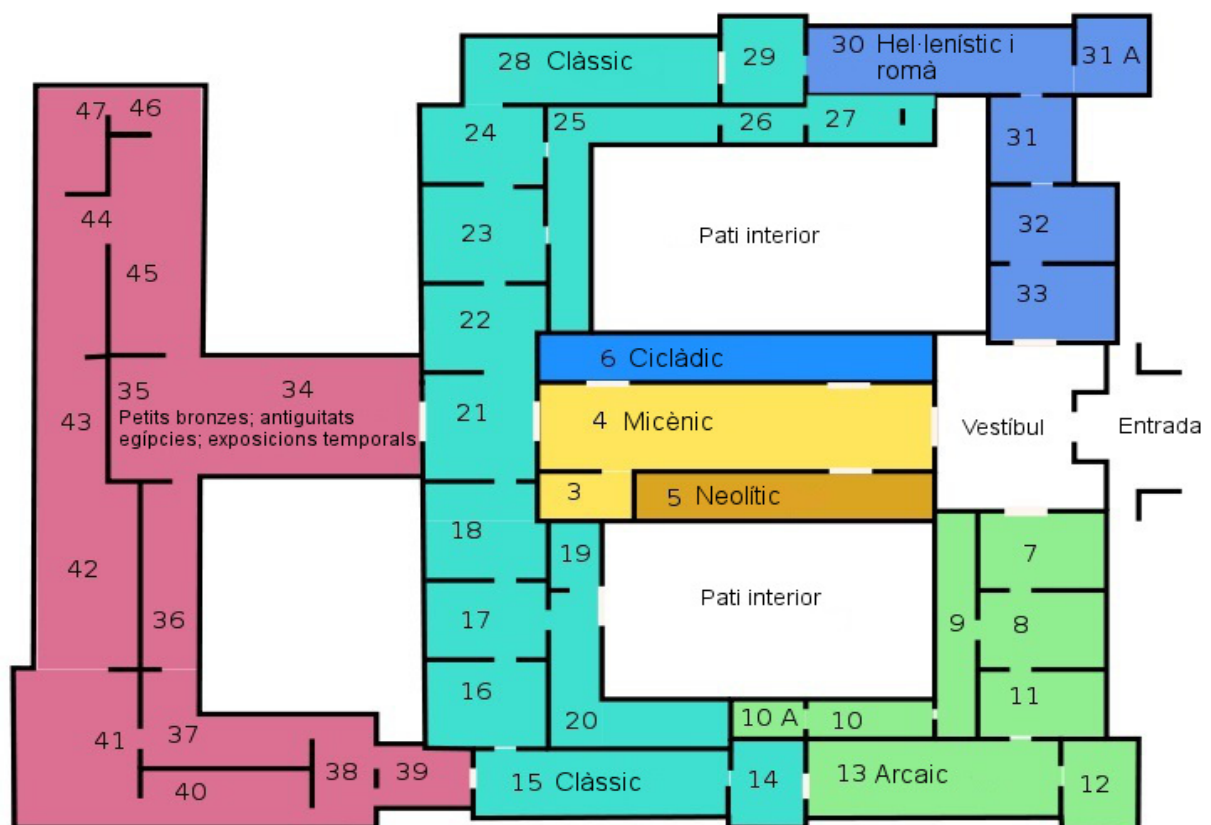
DIMARTS 5 DE FEBRER DE 2019

VISITA AL MUSEU ARQUEOLÒGIC NACIONAL

De bon matí ens dirigim a peu al Museu Arqueològic Nacional, que es troba a uns quinze minuts de l'hotel. Està ubicat a un edifici neoclàssic de finals del segle XIX.

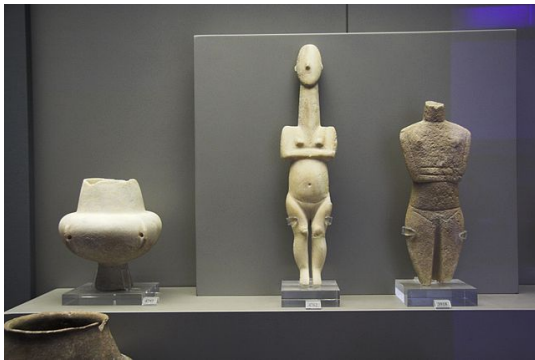
Aquí tenim un plànol de la planta baixa, amb les diferents col·leccions, organitzades cronològicament:

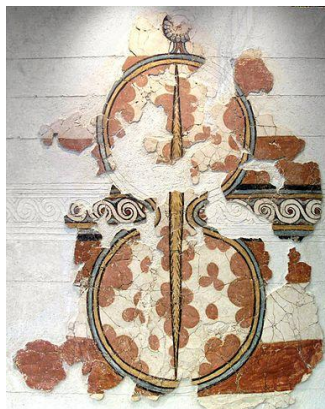
La mostra d'art neolític, a la sala 5, inclou les troballes del jaciment de Σέσκλο, el primer assentament neolític d'Europa.

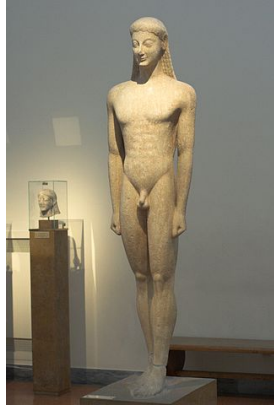
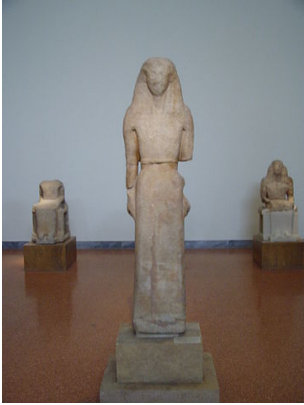
La mostra d'art ciclàdic, a la sala 6, inclou escultura i objectes de la vida quotidiana provinents de les Illes Cíclades.

Les sales 3 i 4 inclouen les troballes de Micenes i Tirint, entre les quals destaquen les màscares funeràries i els aixovars dels cercles de tombes, l'armament i les pintures al fresc.

La mostra d'escultura està exposada per èpoques de la sala 7 a la 34 de la planta baixa, organitzada cronològicament, des de l'època arcaica fins a l'època romana.

De la sala 49 a la 56, al primer pis de l'edifici, s'exposa una mostra de ceràmica de diferents èpoques.

També al primer pis, a la sala 48, s'exposen les troballes de l'illa de Θήρα, l'actual Santorini.

Després de dues hores de visita al Museu Arqueològic, tornam a l'hotel a fer maletes i a les 12:00 el bus ens ve a cercar per dur-nos a l'aeroport.

ADÉU, GRÈCIA, FINS LA PRÒXIMA
(I el curs vinent... a Roma i Pompeia!!)

